

JURYRAPPORT

**BESTE
BOEK VOOR
JONGEREN
2024**

JURYRAPPORT BESTE BOEK VOOR JONGEREN 2024

De vakjury Beste Boek voor Jongeren 2024, bestaande uit:

Mieke van Eijsden (voorzitter), Mark Bakker, Janny Beima, Robin Goudsmit, Andrea Koolen, Kasper Soeters en Destiny Stapper

heeft de volgende boeken voorgedragen voor de shortlist van het Beste Boek voor Jongeren 2024. De Stichting Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek heeft deze voordracht overgenomen.

CATEGORIE OORSPRONKELIJK NEDERLANDSTALIG:

Ik ben jullie meester
Auteur: Jeffrey Spalburg
Uitgeverij: Das Mag

Jimi Fender Johnson
Auteur: Buddy Tegenbosch
Uitgeverij: Best of YA

Jona
Auteur: Anna van Praag
Uitgeverij: Lemniscaat

Neem nooit een beste vriend
Auteur: Erna Sassen
Illustrator: Martijn van der Linden
Uitgeverij: Leopold

W.
Auteur: Thiemen Hiemstra
Uitgeverij: Das Mag

CATEGORIE VERTAALD:

Check & Mate
Auteur: Ali Hazelwood
Vertaler: De Vertaalzusjes
Uitgeverij: Best of YA

De nacht in de Telegraph Club
Auteur: Malinda Lo
Vertaler: Louise Koopman
Uitgeverij: Nieuw Amsterdam

Het boomhuis in het bos
Auteur: T.J. Klune
Vertaler: Anneke Bok
Uitgeverij: Volt

Lang leve Jane
Auteurs: Cynthia Hand, Brodi Ashton & Jodi Meadows
Vertaler: Mariella Manfré
Uitgeverij: Moon

Shy
Auteur: Max Porter
Vertaler: Saskia van der Lingen
Uitgeverij: Bezige Bij

JURYRAPPORT BESTE BOEK VOOR JONGEREN 2024

De Jongerenjury Beste Boek voor Jongeren 2024, bestaande uit:

Thomas Leeuw (voorzitter), Jauhaina Chaalan, Ismay Offringa, Fleur Siersma en lotte Witteveen

heeft de volgende boeken verkozen tot het Beste Boek voor Jongeren 2024 in de categorie Oorspronkelijk Nederlandstalig en het Beste Boek voor Jongeren 2024 in de categorie Vertaald:

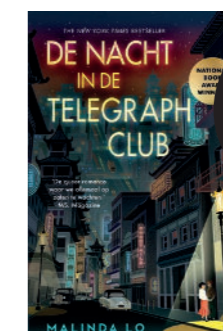
CATEGORIE OORSPRONKELIJK NEDERLANDSTALIG:

Neem nooit een beste vriend

Auteur: Erna Sassen
Illustrator: Martijn van der Linden
Uitgeverij: Leopold

CATEGORIE VERTAALD:

De nacht in de Telegraph Club

Auteur: Malinda Lo
Vertaler: Louise Koopman
Uitgeverij: Nieuw Amsterdam

Voorwoord Vakjury

Wie het afgelopen jaar de nieuwsberichten over lezende jongeren in de gaten heeft gehouden, kon er niet omheen. Ontlezing. PISA-onderzoeken. Verengelsing. Begrijpend lezen. Laaggeletterdheid. AI-invloeden. Btw-verhoging. De donkere donderwolken hangen boven (ont)lezend Nederland en we gaan met gierende banden en gillende sirenes richting de afgrond. Dat is iets om heel serieus te nemen, want bijvoorbeeld de PISA-cijfers liegen er niet om. PISA meet periodiek de kennis en vaardigheden van 15-jarigen wat betreft lezen, wiskunde en natuurwetenschappen. De prestaties van Nederlandse jongeren zijn tussen 2018 en 2022 opnieuw gedaald en die daling is sterker dan in de periode ervoor en in vergelijking met de gemiddelde scores van andere onderzochte landen¹. Maar gloorde er ook wat licht aan de horizon?

Misschien zijn wij te nauw betrokken bij de lézende jongeren en daarmee een tikkeltje bevooroordeeld, en houden we de moed erin en de schouders eronder, maar gelukkig gloorde dat licht inderdaad. Al een aantal jaren op rij stijgen de boekverkoopcijfers. Boekwinkels en bibliotheken zien veel lezers in hun boekenkasten snuffelen en tijdens de veelal uitverkochte evenementen die er door het land worden georganiseerd, worden winkelmandjes volgeladen en staan er lange rijen voor een handtekening van een geliefde auteur². Wie zo nu en dan eens op sociale media rondkijkt en bijvoorbeeld op #BookTok terecht komt, belandt in een levendige boekencommunity. Die community promoot, recenseert, anoteert, bekritiseert, maakt fan art, wisselt onderling tips uit en doet nog veel meer. Dat levert ondertussen ruim 30 miljoen video's op, allemaal over boeken en leescultuur. Dat zou je best bemoedigend kunnen noemen, en dan hebben we pas naar één platform gekeken: op Instagram en YouTube wordt het boek ook volop gevierd.

Er wordt wel vaker gezegd dat lezen empathie bevordert: literatuur biedt spiegels en vensters. Je kunt jezelf herkennen in personages of situaties (de spiegel), maar ook op een veilige manier kennismaken met werelden die voor jou misschien minder bekend zijn (het venster). Samen lezen en met elkaar in gesprek gaan zouden dat verder kunnen bevorderen. Daar is onlangs onderzoek naar gedaan door Susanna Linden en Agnes Andeweg (beiden verbonden aan de Universiteit Utrecht) en die vermoedens werden bevestigd. Samen lezen leidt tot sociale verbondenheid, emotionele reflectie en nieuwe perspectieven³.

Maar wat wel uitmaakt, is wát je dan precies leest. Natuurlijk moet lezen in je vrije tijd vooral leuk en ontspannend zijn, maar een beetje prikkelen en uitdagen is gezond. In de lespraktijk zullen wel eisen gesteld worden aan wat je precies leest. Laten we het voor eens en voor altijd de wereld uit helpen: dé leeslijst bestaat niet, maar jóuw leeslijst bestaat wel en die bepaal jij (in overleg met je docent). Waarom het zo belangrijk is om in de klas wel degelijk eisen te stellen aan wat er gelezen wordt, beschrijft docent Anne Steenhoff heel treffend in het pamflet 'Een lui letterland'.⁴ Zorg dat je mooie, uitdagende boeken kiest, op jouw niveau of misschien zelfs net daarboven, en laat de nominaties voor het Beste Boek voor Jongeren je daarbij inspireren.

De afgelopen paar jaar zagen we het aantal inzendingen voor het Beste Boek voor Jongeren toenemen. Dit jaar kwamen er bijna 150 titels voor nominatie in aanmerking. Dat heeft ervoor gezorgd dat we de jury hebben uitgebreid met twee personen, zodat zich nu zeven juryleden over alle inzendingen buigen. Op die manier kunnen wij er zorg voor dragen dat elke titel

alle verdiende aandacht krijgt en we nog dieper in het selectieproces kunnen duiken, wat de discussies tijdens het juryberaad verrijkt en nog levendiger maakt.

Eerst een stukje constructieve feedback op de inzendingen, zodat de uitgevers dit kunnen meenemen in hun inzendingsoverwegingen voor volgend jaar. Er zijn ook dit jaar weer boeken ingezonden die niet passen bij onze doelgroep en/of prijs, en dat is zonde. Het Beste Boek voor Jongeren richt zich op jongeren van 15 tot 18 jaar. We zagen bij de inzendingen toch ook aardig wat boeken die op een wat jongere of juist aanzienlijk oudere doelgroep gericht zijn, waardoor ze niet aansluiten bij de belevingswereld van onze doelgroep en het al snel afleggen tegen titels die zich wel focussen op de 15- tot 18-jarige lezer. Iets waar we in het juryreglement nadrukkelijk op wijzen, is dat een inzending op zichzelf te lezen moet zijn. We zien ook dit jaar weer een flink aantal vervolgdelen uit reeksen voorbijkomen. Een vervolgdeel is bijna altijd zeer moeilijk tot niet op zichzelf te beoordelen, omdat voorkennis van eerdere delen vrijwel altijd noodzakelijk is. En tot slot waren er ook inzendingen waarvan we het verhaal konden waarderen, maar waarbij te veel fouten en slordigheden in de tekst waren blijven staan. Het is zonde dat een in principe goed verhaal het in zo'n geval moet afleggen tegen de tekstuele verzorging. We zijn en blijven natuurlijk een literaire prijs.

Gelukkig is er zo veel meer om juist van te gaan jubelen, dus laten we dat vooral doen. Wat ons bij de ingezonden titels opviel, is dat er dit jaar verrassend veel hervertellingen tussen zaten. We mochten veel nieuwe variaties op sprookjes, mythen, klassiekers en historische gebeurtenissen lezen. Soms heel nadrukkelijk als hervertelling gepositioneerd, soms in iets dieper in het verhaal verstopte elementen, als waren het kleine puzzeltjes voor de oplettende lezer. Ook werden alle windstroken vertegenwoordigd, zijn we over land en door water en lucht gevoerd, werden tijd en ruimte

overbrugd en hebben we werelden buiten ons aardse bestaan mogen leren kennen, waar magie tastbaar werd en mythische wezens van allerhande pluimage de revue passeerden. Herkomst en identiteit blijven thema's die we vaak en in verschillende variaties terug zien komen. Ook zelfontplooiing speelt een grote rol in de boeken die we hebben mogen lezen, waarbij mentale gezondheid ook regelmatig aan bod komt: er wordt veel gezocht, geduid en uitgeplozen. Vriendschap en (gekozen) familie komen in alle verschijningsvormen voor en ook speelde in veel verhalen de impact van sociale media een rol. De invloed van voornoemde aspecten op de zelfontwikkeling van personages wordt in veel boeken onderzocht. Identiteit en representatie, niet alleen als spiegel, maar zeker ook als venster, zijn belangrijk voor onze doelgroep en we hopen dat de shortlists dat ook reflecteren.

Dan is het nu uit onze handen. Wij als vakjury nomineren met trots de voorgaande tien titels voor het Beste Boek voor Jongeren 2024, maar wij weten ook dat het nu aan de échte experts is. Met vertrouwen dragen wij onze shortlists over aan de jongerenjury, zodat zij hun winnaars kunnen bepalen. We hopen dat zij net zo veel plezier beleven aan zowel het lezen als zeker ook het bespreken van deze boeken als wij hadden, en dat ze aan de hand van alle prachtige personages meegenomen worden in de tien toch zo verschillende werelden die deze boeken ze te bieden hebben. Het is aan hen!

Getekend,
De vakjury

Mieke van Eijdsden (voorzitter)
Mark Bakker
Janny Beima
Robin Goudsmit
Andrea Koolen
Kasper Soeters
Destiny Stapper

¹ <https://www.lezen.nl/nieuws/resultaten-pisa-2022-leesvaardigheid-nederlandse-jongeren-opnieuw-drastisch-gedaald/>

² NOS, 15 juli 2023, <https://nos.nl/artikel/2482967-signeersessie-tiktok-auteur-ana-huang-verkoopt-binnen-twee-minuten-uit>

³ <https://www.lezen.nl/nieuws/samenlezen-zorgt-voor-emotionele-reflectie-nieuwe-perspectieven-en-sociale-verbondenheid/>; volledig artikel te lezen via <https://www.cultureleapothek.nl/onderzoek-dit-doet-samenlezen>

⁴ Steenhoff, A., Een lui letterland, Das Mag 2024

Voorwoord Jongerenjury

De afgelopen weken hebben wij, als jongerenjury, allerlei verschillende werelden verkend en bijzondere personages ontmoet. We leerden een geniale schaakster kennen, werden beste vrienden met iemand genaamd W., zagen hoe een Chinees meisje haar weg probeerde te vinden in Amerika in 1954, en kwamen zelfs een sadistische verpleegmachine tegen. En nu staan we voor de taak om uit al deze verhalen te kiezen welk boek het beste is voor jongeren.

Maar wat betekent dat eigenlijk, het beste boek? Is dat het verhaal dat je het hardst laat lachen, je aan het huilen maakt, of je aan het denken zet?

Voor ons is dat meer dan alleen een goed verhaal. We vinden het belangrijk dat er voor iedereen een toegankelijk boek bij zit - zowel voor de echte boekenwurm als voor mensen die niet zo vaak lezen. Een goed boek moet je meteen grijpen en je niet meer loslaten. We hebben ook gekeken of het boek echt aansluit bij wat jongeren bezighoudt, met thema's en personages waar je in kunt herkennen.

Dat smaken verschillen, merkten we duidelijk in ons juryoverleg. Wat de één helemaal geweldig vond, was voor de ander gewoon 'wel leuk'. Daarom probeerden we verder te kijken dan onze eigen smaak. We wilden een boek kiezen dat echt van goede kwaliteit is, dat goed geschreven is, jongeren aanspreekt, en iets blijvends achterlaat. Het gaat erom dat een boek niet alleen een verhaal vertelt, maar ook indruk maakt.

Ondanks dat er voor iedereen wel een boek tussen zit, sprongen er voor ons toch twee boeken echt uit: één in de categorie origineel Nederlands en één in de categorie vertaald. *Neem nooit een beste vriend* is een boek dat ook toegankelijk is voor beginnende lezers, terwijl *De nacht in de Telegraph Club* bijzonder geschikt is voor gevorderde lezers. Beide sluiten perfect aan bij de belevingswereld van jongeren, lezen lekker weg en vervelen geen moment.

Niet alleen de winnaars zijn de moeite waard om gelezen te worden. Verderop in het juryrapport ontdek je wat elk van deze boeken zo bijzonder maakt.

Getekend,
De jongerenjury

Thomas Leeuw (voorzitter)
Jouhaina Chaalan
Ismay Offringa
Fleur Siersma
Lotte Witteveen

Categorie Oorspronkelijk Nederlandstalig

Genomineerd in de categorie
Oorspronkelijk Nederlandstalig

Neem nooit een beste vriend

Auteur: Erna Sassen
Illustrator: Martijn van der Linden
Uitgeverij: Leopold

Jongerenjury:
Neem nooit een beste vriend is het vervolg op het boek *Zonder titel*, maar je kunt het ook prima op zichzelf lezen. In dit verhaal volg je Joshua, een jongen die terechtkwam op een nieuwe school waar de sfeer veel agressiever is dan hij gewend was. Gelukkig sloot hij snel vriendschap met Sergio en Dylan.

In *Neem nooit een beste vriend* volg je deze vriendengroep tijdens de coronaperiode. Via Dylan leert Joshua Lindsey kennen, een meisje dat bekendstaat om haar aantrekkingskracht en mysterie. Ze hangt veel met Joshua rond als inspiratie voor zijn kunst, maar de vraag blijft: is er meer aan de hand, of speelt Lindsey gewoon goed met mensen?

Dit boek is perfect voor mensen die niet vaak lezen, omdat het verhaal makkelijk te volgen is en toffe illustraties bevat. Jongeren zullen zichzelf herkennen in thema's zoals vriendschap en liefde, maar het boek gaat ook in op lastigere onderwerpen zoals eetstoornissen en depressie, zonder dat die te veel op de voorgrond staan. Dat maakt het heel toegankelijk.

De corona-setting voelt nog steeds super relevant, omdat het laat zien hoe verschillend mensen met die tijd omgingen. De personages, of ze nu hoofd- of bijrollen hebben, zijn goed uitgewerkt. Je krijgt echt een band met Joshua en zijn vrienden en familie, wat het verhaal nog boeiender maakt.

Vakjury:
Joshua worstelt met zijn vriendschappen en de impact die de coronapandemie op hem en zijn vrienden heeft. Hij heeft gevoelens voor Lindsey, die problemen heeft met haar zelfbeeld en met slutshaming. Sergio heeft een manier gevonden om aan veel geld te komen, maar of dat echt zuivere koffie is?

Wat Erna Sassen fenomenaal doet, is de toon van de jongens (en meiden) vatten, waarbij grofgebektheid afgewisseld wordt met kwetsbare passages. Je waant je gedurende dit boek op een vmbo-school, te midden van deze vriendengroep. Joshua is een introverte kunstenaar en dat vormt een boeiend contrast met zijn maten Sergio en Dylan, die kickboksen, onder de tattoos zitten en met regelmaat in de problemen raken. De verhoudingen tussen de personages en de gesprekken die ze voeren zijn belangrijker dan het uiteindelijke plot en maken dit boek steengoed. In dit boek vind je overdenkingen over slavernij, sekswerk, vriendschap, nabijheid en het verlangen naar en ongemak van intimiteit, waarbij je de stemmen van jongeren hoort en niet – zoals je ook tegen kunt komen – de stem van een volwassen auteur die jongeren probeert neer te zetten. Sassen beschrijft jongeren als geen ander.

Kunst is prachtig verwerkt en verweven in dit verhaal, niet in de laatste plaats dankzij de schitterende illustraties van Martijn van der Linden. Sassen zet wederom een vlot, stijlvast en – hoewel soms met harde woorden – heel gevoelig verhaal neer.

Thema's: Vriendschap, intimiteit, schoolleven

Genomineerd in de categorie
Oorspronkelijk Nederlandstalig

Ik ben jullie meester

Auteur: Jeffrey Spalburg
Uitgeverij: Das Mag

Jongerenjury:
De autobiografische roman *Ik ben jullie meester* beschrijft op ontroerende wijze het leven van de auteur en zijn vader, geschreven voor zijn zoon. Het boek biedt een diepgaand inzicht in de relatie tussen Nederland en Suriname door de jaren heen, waarbij Spalburg

zijn ervaringen en die van zijn vader met veel gevoel deelt. Dit maakt het verhaal zowel interessant als waardevol.

In het boek vertelt Spalburg over zijn vader James, die naar Nederland verhuist om leraar te worden. Hij ontmoet daar een vrouw, met wie hij later terugkeert naar Suriname, om uiteindelijk weer in Nederland te belanden, in Hengelo, waar Jeffrey wordt geboren - aangemerkt als een echte 'tropische Tukker'.

Hoewel het boek vlot leest en de ik-persoon helpt om je goed in te leven, sluit het soms minder goed aan bij jongeren tussen de 15 en 18 jaar. Ondanks het ontbreken van een duidelijk plot, biedt het boek een unieke kijk op belangrijke historische en culturele thema's, die zeker indruk maken.

Vakjury:
Jeffrey Spalburg neemt je mee in zijn familiegeschiedenis, die van Paramaribo naar Hengelo voert. Hij spreekt in het boek zijn zoon toe en vertelt over meerdere generaties van hun familie, hun doorzettingsvermogen en hun pogingen een weg te vinden in een veranderende wereld. De vragen die je jezelf gedurende het boek kunt stellen zijn: hoe willen we met elkaar omgaan en wat geven we door aan de volgende generatie?

Spalburg heeft een persoonlijke manier van schrijven, die je deelgenoot maakt van de (letterlijke en figuurlijke) weg die zijn familie aflegt. Dit boek heeft veel prachtige elementen zoals hoop en passie, maar laat ook zien hoe het is om anders te zijn, de verschillen én gelijkenissen van racisme in het verleden en onze huidige tijd. Een reis door de geschiedenis van 1936 tot 2011. Een verhaal dat je diep zal raken en je aan het denken zal zetten.

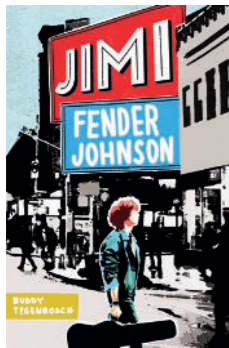
Thema's: Familie, racisme, immigratie

Genomineerd in de categorie
Oorspronkelijk Nederlandstalig

Jimi Fender Johnson

Auteur: Buddy Tegenbosch
Uitgeverij: Best of YA

Longerenjury:

Jimi Fender Johnson is een transgender jongen met een passie voor muziek. Wanneer hij plotseling terugreist naar de dag van 9/11 om een mysterieuze opdracht te voltooien, neemt de spanning in het boek meteen toe.

Tegenbosch weet die spanning meesterlijk op te bouwen, waardoor je als lezer het gevoel hebt dat je zelf in de Twin Towers zit en samen met Jimi naar aanwijzingen zoekt. Vanaf het begin word je direct in het verhaal getrokken, mede doordat het tijdreizen snel centraal staat. Dit toont aan dat de schrijver goed rekening heeft gehouden met wat de lezer al weet over de complexe onderwerpen in het boek.

Jimi is een zeer goed uitgewerkt personage, terwijl sommige belangrijke bijrollen iets minder diepgang krijgen, ondanks hun impact op Jimi en het verhaal. Toch blijven alle personages interessant. Het plot, dat zich richt op tijdreizen en de gebeurtenissen rondom 9/11, is niet iets wat je vaak tegenkomt. Juist die originaliteit maakt het boek bijzonder en ontzettend leuk om te lezen.

Vakjury:

Jimi Fender Johnson krijgt op mysterieuze wijze opdracht om op zoek te gaan in het verleden naar 'iets' dat hij is kwijtgeraakt. Maar er wordt niet verteld wat dat is. Een tijdreis brengt hem naar New York City, het is 10 september 2001, de dag vóór de aanslagen op de Twin Towers van 9/11. De enige aanwijzing die Jimi heeft meegekregen is dat hij ogen en oren geopend moet houden om erachter te komen wat zijn persoonlijke opdracht is. Muziek is een belangrijk onderdeel in Jimi's leven en blijkt ook een leidraad voor hem te zijn tijdens de tijdreis. Net zoals de vriendschap met Mateo, die hij leert kennen in New York.

Buddy Tegenbosch heeft een aantal thema's heel mooi verwerkt in deze spannende roman. Jimi is een transjongen. Dat hij geboren is met een ander gender, is geen hoofdthema, maar zit als gegeven door het boek verweven. Wel vonden we het opvallend dat Jimi's *dead name* een aantal keren nadrukkelijk genoemd wordt. Door de tijdreis kom je als lezer terecht bij een kantelpunt in de wereldgeschiedenis, de aanslagen van 9/11, een moment waarop de meeste lezers van dit boek waarschijnlijk nog niet geboren waren. Maar Tegenbosch weet dit zo spannend en realistisch te beschrijven dat je erbij bent, er zelfs letterlijk middenin zit. Ook de muziek en de songteksten zijn functioneel en knap verwerkt in deze roman, inclusief een playlist voor de lezer die meer wil. *Jimi Fender Johnson* is een muzikale, stilistisch evenwichtige roman die soepel leest, superspannend is en door het tijdreizen de geschiedenis dichterbij brengt.

Thema's: Tijdreizen, transgender, vriendschap, muziek, 9/11

Genomineerd in de categorie
Oorspronkelijk Nederlandstalig

Jona

Auteur: Anna van Praag
Uitgeverij: Lemniscaat

Longerenjury:

Het boek volgt het leven van Jona, een jongen die samen met zijn vader en oma in een Amsterdams hofje woont. Hun Joodse cultuur speelt een belangrijke rol in hun dagelijks leven. Jona's oma, die aan Alzheimer lijdt, praat vaak over een mysterieuze man genaamd Simon, wat Jona nieuwsgierig maakt. Maar hoe betrouwbaar zijn haar herinneringen nog? Voor zijn profielwerkstuk besluit Jona, samen met twee klasgenoten, onderzoek te doen naar de geschiedenis van zijn familie, waarbij hij dieper ingaat op het leven van zijn oma. Dit roept weerstand op bij zijn vader, die duidelijk niet wil dat oude geheimen worden onthuld.

Jona is een prachtig uitgewerkt personage, met wie je echt meeleeft. Zijn emoties en innerlijke worstelingen worden levensecht neergezet. Toch blijven andere belangrijke personages soms wat vlak, wat afbreuk doet aan de diepgang van het verhaal. Het boek is spannend en goed opgebouwd, waardoor je de spanning en emoties duidelijk voelt en het verhaal je steeds verder meesleept.

Vakjury:

Als Jona met twee klasgenoten een profielwerkstuk moet maken, gooit dat zijn leven volledig overhoop. Zijn leven is normaal gesproken vrij rustig: hij woont met zijn vader en oma in een hofje en hun leven is kalm, repetitief en draait grotendeels om hun Joodse rituelen en cultuur. Maar als Jona's dementerende oma onderwerp van het onderzoek voor het profielwerkstuk wordt, leidt dat tot een zoektocht naar wie de onbekende Simon over wie zij het heeft precies is en welke rol hij in hun leven heeft gespeeld.

Dit boek grijpt je bij je lurven en laat je niet meer los, want de zoektocht naar Simon rakelt meer op dan wat Jona en zijn klasgenoten aanvankelijk denken. Je krijgt een kijkje in verschillende gezinsvormen en culturen die allemaal hun eigen normen en waarden hebben, ontdekt dat vrijwel elke familie met geheimen moet omgaan en leert met Jona en zijn klasgenoten over de betrouwbaarheid van herinneringen.

Dit maakt dat dit een aangrijpend, bij vlagen hartverscheurend en soms akelig, maar toch ook hoopvol verhaal is. Een boek dat zo nu en dan voelt als een thriller of een 'true crime'-podcast, maar dat op mooie wijze vrij zware thema's toegankelijk weet te behandelen.

Thema's: Ontwrichte familierelaties, intergenerationeel trauma, vriendschap, jodendom, dementie

Genomineerd in de categorie
Oorspronkelijk Nederlandstalig

W.

Auteur: Thiemen Hiemstra
Uitgeverij: Das Mag

Jongerenjury:

W. is een origineel verhaal over een jongen genaamd Olaf en zijn vrienden W. en Hilde. Het boek neemt je mee op een reis door hun gezamenlijke herinneringen, terwijl ze terugblikken op hun vriendschap en alles wat ze samen hebben meegemaakt.

Maar in het heden is W. vermist, en Olaf maakt zich, jaren later, nog steeds grote zorgen over zijn beste vriend. Terwijl iedereen om hem heen de zoektocht naar W. allang heeft opgegeven en ervan overtuigd is dat W. gewoon zijn eigen weg is gegaan, kan Olaf zijn vriend niet loslaten. Hij blijft vastberaden op zoek, zelfs als hij daar alleen voor staat.

W. is een boek waarin je snel wordt meegenomen, en het leest moeiteloos weg. Het is een hartverwarmend verhaal over vriendschap dat je eraan herinnert hoe belangrijk je vrienden zijn. Hoewel het boek zeker zijn sterke momenten heeft, voelt het soms net niet helemaal aan als een verhaal dat specifiek jongeren aanspreekt.

**BESTE
BOEK VOOR
JONGEREN
2024**

Vakjury:

Wat doe je als je beste vriend opeens verdwijnt? In het debuut van de jonge schrijver Thiemen Hiemstra probeert Olaf uit te vogelen wat er precies is gebeurd met zijn vriend W. Want W. is weg. "W. is god weet waarnaartoe vertrokken en heeft ons nergens van verteld. Hij heeft ons gedicht."

Samen met zijn vriendin Hilde gaat Olaf op onderzoek uit. Wat hield W. bezig, wat zat hem dwars? Wie is W. eigenlijk echt, wie gaat er schuil achter al zijn grappen en levenslust?

Hiemstra schetst knap Olafs band met deze gekke, ongrijpbare figuur, die met zijn combinatie van kwetsbaarheid en een grote mond ook de lezer moeiteloos inpakt. Naast een spannende roman over de zoektocht van Olaf is *W.* dus ook vooral een verhaal over vriendschap, vrijheid, opgroeien, en samen de slappe lach hebben zonder te weten waarom. Een boek waarin veel jongeren zich zullen herkennen, vol grappige, tedere momenten.

Hiemstra strooit daarnaast op haast nonchalante wijze met parels van zinnen die je meteen nog een keer wilt lezen.

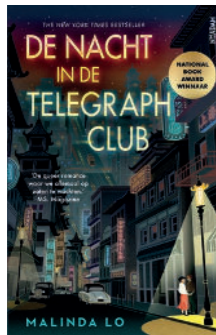
Thema's: Vriendschap, coming-of-age, mysterie

**Categorie
Vertaald**

Genomineerd in de
categorie Vertaald

De nacht in de Telegraph Club

Auteur: Malinda Lo
Vertaler: Louise Koopman
Uitgeverij: Nieuw Amsterdam

Jongerenjury:

De nacht in de Telegraph Club brengt de lezer in het Amerika van de jaren 50. Na de Tweede Wereldoorlog blijven er spanningen. Amerika vreest het communisme van de Sovjet-Unie en China, en daar heeft de Chinees-Amerikaanse gemeenschap last van.

In *De nacht in de Telegraph Club* volg je de Chinees-Amerikaanse Lily Hu. Haar familie, verdacht van sympathie voor de communisten, gaat gebukt onder de angst om uitgezet te worden naar China. Lily doet haar best om de perfecte dochter te zijn, maar dan wordt ze verliefd op haar klasgenoot Kathleen en bezoeken ze samen de Telegraph Club: de ontmoetingsplek voor de queer community van San Francisco. Het boek is erg leesbaar: de hoofdstukken zijn kort en de taal is goed te begrijpen. De thematiek is herkenbaar voor veel jongeren die bezig zijn met het ontdekken van hun eigen identiteit. Hoewel het verhaal zich in het verleden afspeelt, voelt het modern aan. Het is de perfecte combinatie van geschiedenis, politiek, cultuur en romantiek. Maar voorkennis over deze onderwerpen is niet nodig: alles wordt op een toegankelijke manier duidelijk gemaakt. *De nacht in de Telegraph Club* is een aanrader. Het boek geeft een deel van de geschiedenis weer die niet vaak belicht wordt: de geschiedenis van queer mensen in de jaren 50, maar ook de geschiedenis van de Chinees-Amerikaanse bevolking ten tijde van de Koude Oorlog. Maar het is bovenal een mooi verhaal over een hechte gemeenschap, liefde en hoop in donkere tijden.

14

WINNAAR
BESTE
BOEK VOOR
JONGEREN
2024

Vakjury:

Dit verhaal speelt in het Amerika van de jaren vijftig in San Francisco, Chinatown. Lily heeft Chinese ouders, maar is zelf in Amerika geboren. Haar ouders houden vast aan een conservatieve leefwijze en verwachten van hun dochter hetzelfde. Lily ontdekt dat ze op meisjes valt – iets wat in die tijd, in haar omgeving, onbestaanbaar is. Ze voelt zich aangetrokken door de magie van nachtclub 'The Telegraph', waar meer queervrouwen en -meisjes komen. Kathleen (Kath), een klasgenote, neemt haar mee op nachtelijke avonturen en de twee worden verliefd. De angst voor het communisme is dreigend en voelbaar. Door op enkele plekken in het boek een tijdlijn met de belangrijkste politieke ontwikkelingen toe te voegen, maakt de auteur het verhaal toegankelijk voor de lezer die de geschiedenis van die tijd niet paraat heeft. Zo vervlecht de auteur het leven van Lily op een natuurlijke manier met de grote, soms boze buitenwereld. Je waant je soms bijna zelf op de plekken die Lo heel beeldend beschrijft zonder zich te verliezen in al te bloemrijke beeldspraak. Wat het boek verder zo aantrekkelijk maakt zijn de uitstapjes naar het levensverhaal van de ouders van Lily en haar tante, die het verhaal weliswaar onderbreken, maar ook verduidelijken. Je begrijpt Lily, maar je krijgt ook begrip voor het perspectief van haar ouders en hun angst om het land uitgezet te worden – in die tijd een realistisch risico. Als aan het eind van het boek alle lijntjes bij elkaar komen, zegt haar tante iets tegen haar waardoor je als lezer toch hoopvol achterblijft.

Thema's: Chinees-Amerikaanse cultuur, queer community, jaren '50

Genomineerd in de
categorie Vertaald

Check & Mate

Auteur: Ali Hazelwood
Vertaler: De Vertaalzusjes
Uitgeverij: Best of YA

Jongerenjury:

Ali Hazelwood is op het moment dé BookTok romance-sensatie en ook *Check & Mate* maakt zeker de positieve verwachtingen waar! Dit boek neemt je mee naar het huis van Mallory Greenleaf, die na jaren niet gespeeld te hebben per

ongeluk weer terugkomt in de schaakwereld. In een amateurtoernooi verslaat ze Nolan Sawyer, de nummer 1 van de wereld. Mallory heeft een hekel aan Nolan en, denkt ze, na haar stunt op het toernooi zal hij ook wel een hekel hebben aan haar.

Naast Mallory's romantische leven biedt het boek ook een diepgaand inzicht in haar gezinssituatie. Mallory werkt hard om voor haar zieke moeder en twee zusjes te zorgen. Hoewel ze alles overheeft voor haar familie, maken haar zusjes het haar niet gemakkelijk.

Check & Mate is geschreven als een Netflix-serie. Het is makkelijk en snel geschreven, je hoeft er niet over na te denken en het schaakspel wordt zo uitgelegd dat je ook geen kennis van schaken nodig hebt. Het verhaal is niet op alle vlakken realistisch, maar dat geeft niets. Het is grappig, lief en intiem en zeker een boek waar jongeren van zullen genieten.

Vakjury:

Schaken was Mallory Greenleafs hele wereld, maar ze heeft het jaren geleden opgegeven en wil er niks meer mee te maken hebben. Tot haar beste vriendin haar smeekt om aan een liefdadigheidstoernooi mee te doen, en Mallory daar, tot ieders verbazing, wereldkampioen Nolan Sawyer verslaat. Dan krijgt ze een aanbod dat financieel zo aantrekkelijk is dat ze het niet kan weigeren, maar dan moet Mallory wel weer elke dag schaken, én heeft ze de kans om weer in contact te komen met Nolan. Twee dingen waar ze niet naar uitkijkt.

Check & Mate van Ali Hazelwood is een echte feelgood young adult die zich afspeelt in de schaakwereld. Het zit vol met karakters waar je van gaat houden en om wie je moet lachen. Het boek is vlot en realistisch geschreven met wat zwaardere thema's erdoorheen geweven, zoals jeugdtrauma, de zorg die Mallory moet dragen voor haar familie, en verlies. Maar dit maakt het boek niet zwaar. Het boek geeft een mooi kijkje in de wereld van topsporters, en de tijd die in topsport gaat zitten en de eenzaamheid die deze met zich meebrengt. Daarnaast is de schaakwereld een wereld van mannen en is het mooi hoe in dit boek de nadruk wordt gelegd op het feit dat vrouwen net zo goed zijn als mannen. Ook al houd je niet van schaken, dan nog is dit boek een aanrader.

Thema's: Schaken, feminisme, mentale gezondheid, gezinsdynamiek

15

Genomineerd in de
categorie Vertaald

Het boomhuis in het bos

Auteur: T.J. Klune
Vertaler: Anneke Bok
Uitgeverij: Volt

Longerenjury:

In *Het boomhuis in het bos* volg je een bijzonder gezin van vier dat in een huis hoog in de bomen van een bos woont. Dit gezin bestaat uit de androïde Gio, Rambo, de kleine robotstofzuiger, Ratched, een sadistische verpleegmachine en Victor, een mens. Deze

personages zijn hilarisch neergezet en de dynamiek tussen hen springt er echt uit in dit boek. Na een ontmoeting met een nieuwe androïde wordt het gezin uit elkaar getrokken doordat Giovanni wordt gevangengenomen.

Het boek leest erg vlot en makkelijk, hoewel het soms wat langdradig overkomt. De humor en de unieke personages zorgen ervoor dat het verhaal erg vermakelijk is. De filosofische ondertoon van het boek roept interessante vragen op over menselijkheid en bewustzijn, waardoor het verhaal niet alleen vermakelijk is, maar ook stof tot nadenken biedt.

Het boomhuis in het bos is een prachtige mix van vriendschap en liefde, die je aan het denken zet, laat lachen en ontroert. Perfect voor fans van sci-fi met lichte fantasy-elementen.

BESTE
BOEK VOOR
JONGEREN
2024

Genomineerd in de
categorie Vertaald

Lang leve Jane

Auteurs: Cynthia Hand, Brodi Ashton & Jodi Meadows
Vertaler: Mariella Manfré
Uitgeverij: Moon

Longerenjury:

Dit verhaal speelt zich af in het oude Engeland en volgt het leven van Lady Jane, de jonge koningin die slechts negen dagen over Engeland regeerde voordat ze een tragisch einde vond. Maar dit boek biedt een frisse kijk op het verhaal dat je misschien al kent, met magie

die het tot leven brengt op een geheel nieuwe manier. Verder volg je ook de verhalen van haar neef die ernstig ziek blijkt te zijn (of zit daar toch wat anders achter?) en de man met wie ze moet trouwen. Dit boek combineert geschiedenis met magie en dat levert een roman op die perfect is voor fans van historische fantasy. Dit boek is zeer toegankelijk en de personages zijn ook op een goede manier uitgewerkt, waardoor je echt een band met ze zal ontwikkelen.

Vakjury:

In dit verhaal volg je Lady Jane Grey, die in 1553 negen dagen lang koningin van Engeland was. Ingewikkelde kwesties rond erfopvolging en familieverbanden maakten dat ze op de troon kwam, maar die ook weer verliet, om uiteindelijk haar hoofd te verliezen. In deze hervertelling delen de schrijvers het 'echte' verhaal van Jane, waarbij de bekende gang van zaken de deur uit gaat, er een beetje *fantasy* bij komt kijken en een stevige portie (al dan niet Britse) humor wordt toegevoegd.

Het verhaal wordt verteld vanuit het perspectief van afwisselend Edward, de terminaal zieke koning, Jane, de koningin in spé, en Gifford ("zeg maar G."), de huwelijkspartner van Jane die, waarom ook niet, overdag in een paard verandert. Dat levert een vlotte en luchtige vertelwijze op, waarbij de snelheid goed in het verhaal wordt gehouden en het personage Jane in de loop van de ontwikkelingen steeds meer kleur en karakter krijgt.

Een geweldig geslaagde hervertelling van een niet voor iedereen even bekende geschiedenis, met een vleugje *fantasy* en magie, waarbij het schrijfplezier van de pagina's spat.

Thema's: Historische hervertelling, koninklijke families, fantasy

BESTE
BOEK VOOR
JONGEREN
2024

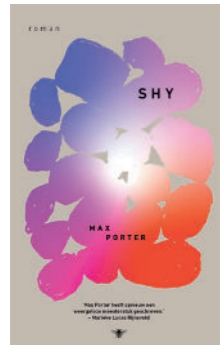
Genomineerd in de categorie Vertaald

Shy

Auteur: Max Porter

Vertaler: Saskia van der Lingen

Uitgeverij: Bezige Bij

Jongerenjury:

Shy is een boek met diepe betekenissen dat een mooie boodschap achterlaat bij de lezer. Het verhaal volgt Shy, een getroebleerde tienerjongen die midden in de nacht ontsnapt uit Laatste Kans, een tehuis voor 'moeilijk opvoedbare jongemannen'. Hij

probeert weg te vluchten van zijn verleden en de stemmen in zijn hoofd. De chaos in Shy's gedachten wordt treffend weergegeven door de unieke schrijfstijl van het boek. De verschillende manieren waarop het verhaal is geschreven, zorgen ervoor dat je als lezer de innerlijke strijd van Shy intens voelt. Tegelijkertijd kan deze complexiteit soms verwarrend zijn, wat het moeilijk maakt om direct in het verhaal te komen.

De beschrijvingen in het boek zijn zo sterk dat de situaties en personages erg realistisch aanvoelen, waardoor veel jongeren zich in Shy en zijn wereld zullen kunnen verplaatsen. *Shy* is een boek waar je echt even de tijd voor moet nemen. Het behandelt zware onderwerpen en speelt met meerdere tijdlijnen, maar juist die elementen maken het tot een bijzonder en ontroerend verhaal dat de lezer diep raakt.

Vakjury:

Het is overvol in het hoofd van Shy, het hoofdpersonage uit de gelijknamige roman van Max Porter. Zijn innerlijke stem dringt zich aan hem op en schuift oude gebeurtenissen, huidige onzekerheden en vragen over de toekomst naar voren. Daartussendoor keren de stemmen van anderen continu terug: hun verwijten, hun goedbedoelde adviezen, hun duiding van wie Shy is of zou moeten zijn. Al deze stemmen tonen waar de tiener – die in de nacht wegsliuwt uit een tehuis voor moeilijk opvoedbare jongens, beladen met een rugzak vol stenen – mee worstelt.

Doordat je meegenomen wordt in zijn gedachtestroom, ervaar je als lezer al snel dezelfde volte als Shy. Dit vergt aan het begin van de roman misschien wat extra concentratie, maar uiteindelijk levert het een unieke leeservaring op, die zeer de moeite waard is. In de roman vallen inhoud en vorm op indrukwekkende wijze samen.

Max Porter speelt prachtig met taal en met typografie. Hiermee weet hij een sfeer op te roepen die – ondanks de soms extreme handelingen en overwegingen van Shy – voor veel jongeren herkenbaar zal zijn. In *Shy* schuilt een universele kwetsbaarheid, die je als lezer achter de woorden kunt voelen. In de zorgvuldig uitgegeven vertaling blijft dit gevoel knap genoeg volledig overeind. Zeker voor de taalgevoelige lezer is *Shy* daarom een enorme aanrader.

Thema's: Mentale gezondheid, instellingsleven, (gedachten over) zelfdoding

Stichting Collectieve
Propaganda van het
Nederlandse Boek

13 t/m 22 september 2024

Postbus 15555
1001 NB Amsterdam

augustus 2024